

James ts'anh Dinahtł'aa Netł'adn

1 ¹Shin ch'ah *James* doo T'oodjht'ay eh Doo Huuhq̄hchaah ts'ą K'ach'ihohłe', *Jesus Christ*, huuts'an ihliin tł'aan doo huuxaah ishnaa, daą' ch'ah jindhihtł'at: lahtthagn' T'oodjht'ay chiil'key' iin ch'idanh danh nan' k'et hōhchaah ts'ą' tag'n' daltth'ii iin nühts'ą' nidajinih'ąą.

²Sh*Christian* koht'iin, ndeeh nił yahch'įą' haltsiil' ts'ą' nü'h'eh doodetnoh doodiłiin danh, ishiit danh nü'h'aaniijelnay danh daanah naaniich'atthat.

³Hq̄' ch'ah nühdihnił, daą' hee'atnay xaah: ndeeh T'oodjht'ay ļay eh uudahnay xaa', nü'h'eh doodetnoh doodiłiin ch'idhaht'üh danh, ay tł'aan nił k'eenoo' dįhtayh ts'ą' na'ahdee koht'iin tahłeel. ⁴Hq̄' koht'iin ch'ah noo' nan' k'abatnihtat ts'ą' tahłeel. Ay tł'aan *Christian* honayh niign eh niidhahshaan eh hidaltayh tł'aan dii nühdadatah *Christian* honayh niign ts'an hal'įi' xaah noo' nühniidlah. ⁵T'oot'ey ndeeh doot'ey nühtah ts'anh beh doodetnoh doodiłiin shiit nts'ąą' duudiin niign hits'ehniign danh, ay koht'iin T'oodjht'ay ts'ą' hotnuudee ch'ah. Ay koht'iin nts'ąą'duudiin niign heetatnayh xaah, T'oodjht'ay yits'itaanak. T'oodjht'ay, ay ch'ale' ļahtthagn' dinee iin hq̄tł'at ts'iniiniik tł'aan doodetnoh huu'eh doodiłiin shiit nts'ąą' hiinduudiin niign hits'ihetniign ts'ą', hq̄' xaah ch'ah huu'eh k'ats'anii'ilt'ay. ⁶T'oot'ey ndeeh T'oodjht'ay ts'ą' hotnahdee danh nühts'itaanak xaah, daą' ch'ah ļay eh utdahniil, "Hq̄' hotnakdee k'eetaat taadiil," Doot'ey, "Hq̄' k'ataadiil le'," hiniithan, ay ch'ale' ļaakey mįini' elt'eh. Taa'ehts'ayh k'eh t'ey nt'eh. ⁷⁻⁸Ay koht'iin huu'įhdłaq̄ ts'ą' day aanah ļaakey mįini' elt'eh tł'aan T'oodjht'ay k'ahq̄' taadiil le'iniithanh. Hq̄' nt'eh de', ay koht'iin T'oodjht'ay shtł'aataałeel k'a'itnahthiil.

⁹Doo *Christian* koht'iin nasaadiht'ay nliin, ay ch'ah T'oodjht'ay yits'iniiniign eh ndeeh Toodjht'ay yitł'ootaałeel danh, ishiit danh tsen-įi' taałeel. ¹⁰Tł'aan doo *Christian* koht'iin ch'ii'etday nliin, ay ch'ah T'oodjht'ay yits'iniiniign eh, ndeeh ch'ii'etday ehłaadn' T'oodjht'ay ich'a' ļtaaniidlah danh, ishiit danh tsen-įi' taałeel. Hq̄'ch'ah k'at'ey huuniil de', nts'ąą' ch'ii'etday k'oht'iin eh hut-shyaagn k'eh t'ey taadiil. Ay ch'ii'etday dine' nan' k'et nsoon neshyee uuniik'uul danh honayh ts'ą' tł'aan ehtiin

k'eh nt'eh. Ay dineh uuniik'uul danh uutaanayh t'aaan tahteef. ¹¹Saa niit'ay bidih'aaan eh ay neshyee dat-tsat. Ay t'aaan nan' k'et nsoon neshyee uk'et haayiiideek t'aaan k'at'ey t'axoh iisuy. Hqo' k'eh ch'ii'etday dine' ehtij, hqo' di' ts'a' t'ey.

¹²Doo dine' beh doodetnoh doodiilin t'oot'ey T'oodiht'ey noo' uudih lay eh uunay, ay xaah uutaasuul. Hqo' ch'ah jan xaah. Ay dineh hqo' k'a'ehnayh ts'a' ayt'oo nsqo de' t'ey, T'oodiht'ay uts'iniiniik, duunoo' hqhchaah ts'a' uutaanayh xaah. Ay ch'qot'üü, T'oodiht'ay, "Ay ch'ale'doo shaantsiin iin huut'aatih'aa," hqo' nih. ¹³Doo dine' beh doodetnoh doodiilin eh, "Ch'its'aa' niign tihdiil," naniich'ithat de', ishiit danh daa' k'adaaniil, "T'oodiht'ay ch'its'aa' niign duhdij' shtehtsij'." Ts'ahqot'eh ts'a' niign ay ch'ah T'oodiht'ay ch'its'aa' duudiin niign xaah k'ahuhtsiil. T'aaan naxan hu' doot'ey ch'its'aa' duudiin niign xaah k'ahuhtsiil.

¹⁴T'oot'ey ndeesh dineh hqochaa' ts'ahqot'eh ts'a' kaah daanii'etthiidn xaa' ts'ant'ay eel' el'ee' danh, hqo' xaahch'ale'ch'its'aa' niign di'.

¹⁵Ndeesh ts'ahqot'eh ts'a' kaah hqot'at daanii'etthiidn xaa' ch'its'aa' niign day, ishiit danh uts'ant'ay' hqolij. Ay t'aaan noo' haathal danh ndeesh uts'antay' niign t'axoh ch'ale' shiit nuuniithat danh, ay xaa' ch'ale' dineh tahteef. ¹⁶Sh*Christian* koht'iin iin nühsaah ihtsiin, sq' hqo' aanah na'itnat-'aa. ¹⁷Nan' k'et dii altsiil ts'a' hqqsuu' ts'a' nliin t'aaan lahtthagn' neet'aa' hqodday dagn nan' k'et ts'anh nlij. T'oodiht'ay ts'anh d'q'q' niniidlah. Ay ch'ale' saa eh ch'aldzeegn eh san' eh ehtsij. Ay ch'ale' laa' niign nlij ts'a' k'at'ey ch'iduugn niign taateel. Hqo' xaah ch'ah, Uneldzeegn' dihtayh shij' t'ey nt'eh. ¹⁸T'oodiht'ay laa' Heneegn' diits'an nliin xaa' nee'ihuuke' xaah nee'ehtsij', hqo' niign niithan xaah. Dinee koht'iin iin dii huuhjhdlaa' ts'a' ehtsiin ch'ahnoo' hihtaateel xaah, hqo' xaah ch'ah hqo' det-shyaak.

¹⁹Sh*Christian* koht'iin iin, nühsaah ihtsiin, daa' ch'ah heetalnayh. Nuhxon lahtthagn' daa' ch'ah koht'iin tahleef: hantee' t'ey dahtth'ak t'oot'ey hantee' t'ey k'a'utdahheel t'aaan hantee' t'ey k'ats'aniital'eel. ²⁰Doot'ey ts'anii'elt'ay de', ay ch'ale' hqo' niign eh T'oodiht'ay hqqsuu' ts'a' niign' yaa k'at'ey taadiil. ²¹Nts'aa' ch'its'aa' niign hqo' tihdiil nahthiign t'aaannts'aa' ts'ahqot'eh ts'a' niign dahday, ay ena'! Nuhxon xaa' huu'ihchaah ts'a' T'oodiht'ayt'aa'idalshee t'aaan Daaneegn' nühdzee' shiit iidday hqqsuu' k'anahtaa'! Ay Heneek ch'ale'nühtahshih.

²²Sq' naa'itnat-'aa, T'oodiht'ay Aaneegn' shyaa' t'ey dahtth'agn eh. Maaneegn' dahtth'ak t'aaan uk'eetaat tahdiil. ²³⁻²⁴Doot'ey maaneegn' diitth'ak t'oot'ey k'at'ey ik'eetaatel'ay, ay ch'ale' dineh dzinal'iin shiit na'itnel'ay k'eh nt'eh. Diixaa' dzinal'iin shiit na'itnel'ayay t'aaan ltaa'inshyah ich'a' ts'a', hantee' t'ey nts'aa' eltsiin hi'elnah. ²⁵T'oot'ey daa' ch'ahheetalnayh: T'oodiht'ay nach'udah'iin niign lanelt'eh ts'a' t'ey nt'eh t'aaan uxaa' dinee iin huuts'a' tet-'aa. Doo dine' laa' huu'uudetnih ts'a'

uudeldii, t'aaan ik'eetaat nił k'eenoo' tihdił niithan, t'aaan idiitth'ak ts'a' k'at'ey yi'ilnaa t'oot'ey ik'eetaat el'ay, T'oodjht'ay ay dineh ts'itaanak, dii ch'adaŷ eh.

²⁶Doo dine' nũhtah ts'anĥ, "T'oodjht'ay haa'ihstsiĵ," naŷ le'. Ay dineh, nts'aq' diitthuull' eh naŷ k'ak'anehtaa' de', shyaaq' t'ey hqo' niĥ. T'aaan naa'itnat-'aak. ²⁷Doo dine' laq' T'oodjht'ay xantsiin de', T'oodjht'ay, Neeta', ay dineh daq' ch'ah taadił iniithanĥ: bidooniłaaagn iin ehts'exeh ukay' uch'a' ehtiin iin huu'eh huuthay doodee'aan shiit huuk'atnahta' t'aaan dii diixaa'k'atnalta', jan nan' thidaitdahdal ch'a'.

2 ¹Sh*Christian* koht'iin iin, Neek'ach'ihohle', *Jesus Christ*, tth'idee'ay niign eh lah'uunaŷ eh huuhq̄hchaah ts'a' k'ach'ihohle'. Nũhxon doo laŷ eh yuunaŷ iin koht'iin ahłiĵ ts'a', nił yahch'ja' koht'iin iin xaah ch'iduugn niign k'at'ey hihtal'iil, ntsaq' nił ch'its'aa' heltsiin k'eexaan. ²Ndeeh lahchinh idhahdeel danĥ, laakey dinee iin nił ch'its'aa' heltsiin iin dahniideel de', ts'ehlaŷn helt'eh ts'a', nts'aq' huutah'iil? Ts'ehlaŷn dineh ch'ii'etday nłiĵ ts'a', u*Gold* lesüü laath'aa' hqołiĵ t'aaan chiil laq' nsoon nadelshyah. Ch'ishyon dineh nasaadiht'ay nłiĵ ts'a', uchiill' lahtthagn' eekaaljelkqa'. ³Ch'ii'etday dine' nasaadiht'ay dine' ch'ahnoo' k'alah'uudahnĵ de' t'aaan ch'ii'etday dine' daq' dahniĥ de', "Uxaa' uudjĵt'eh danĥ ahk'eedn' daadhjĵdah;" t'oot'ey nasaadiht'ay dine' daq' dahniĥ de', "Naa'iithat t'aaan sht'aadhjĵdah," ⁴hqo' dahdi' ts'a', ch'its'aa' niign dahdi'. Nũhtah ts'anĥ dineh nah'aat dineh ch'ishuuy ch'ahnoo' nsoon nahthanĥ. Hqo' dahdi', ts'ahqot'eh nahthanĥ k'eexaan.

⁵Sh*Christian* koht'iin iin, nũhxaa'ihstsiin, shdhahtth'ak! T'oodjht'ay nasaadiht'ay iin jan nan' k'et hq̄hchaah ts'a' shiit, Daa ch'itah haahuu'jĵdlah, hqoq̄chaa' laq' huunaŷ hqołiĵ xaah t'aaan ndeeh k'ach'ihohle' danĥ hihtaadał xaah. Ay danĥ ch'ale', "Doo Shaa'jĵtsiin iin huut'aa'uutih'aał," hqo' naŷ. ⁶Nũhxon du', nasaadiht'ay iin k'alah'uudahnay! Doo iin nũh'edajihdehkay iin t'aaan huu'edajahkay iin naal nũhhuuniign huu'ii'atnaŷh? Ch'ii'etday koht'iin, ay iin ch'ale' nũh'eh hqo' day. ⁷Ay iin ch'ale' nũh'q̄qsii' suu' T'oodjht'ay nũht'aa'jĵ'aaan ts'ahqot'eh ts'a' eh k'ja' huuhq̄q̄hee.

⁸Ndeeh T'oodjht'ay k'ach'ihohle' danĥ nach'uudah'iinn', T'oodjht'ay Aaneegn' utnet'adn ts'anĥ, ay ch'ah iik'oohahdee de', hq̄qsuu' ts'a' niign dahdi'. Daq' niĥ, "Nũh'eh daa'intsiin k'eh nk'üü koht'iin nłiin ay haa'jĵtsiĵ'." ⁹T'oot'ey dinee iin xaah dahdi' de', nts'aq' heltsiin k'eexaan, nũhts'ant'ay' hqołiĵ t'aaan nach'uudah'iin hqo' ch'ah ich'ooneh'ih, uk'eetaat k'adahday xaah. ¹⁰Doo Toodjht'ay nts'aq' koht'iin ahłiĵ hqo'naŷ ts'ehlaŷn k'ja' el'ay, hqo' det-shyaaagn eh lahtthagn' k'ja' el'ay k'eh hqot'eh. ¹¹Doo daq' naŷ, "Sq' ts'exeh k'an'aat iılay eh q̄qda," ay ch'ale' daa' chih naŷ, "Sq'dineh dhq̄hxay." Ts'exeh k'an'aat iılay eh k'adhıhday le' t'oot'ey dineh ihxqa de', ay t'aaan T'oodjht'ay nachuudah'iinn' k'ja' il'jĵ'.

¹²Doo iin nach'uudah'iinn' xaa' huu'edajatkay iin k'eh uutahheel t'aaan ay iin k'eh tahdiił. Ay nach'uudah'iin nts'aa' koht'iin ahłiı honay, ay xaan nuhts'a' tet-aa. ¹³Doot'ey teejuh k'ayuudıınay, ay dineh eh T'oodıht'ay teejuh k'ayutdahniil, ndeeh yidatjehkayh danh. T'oot'ey ay dineh teejuh yuudiınay, ndeeh T'oodıht'ay yidatjahkayh danh, teejuh yutdaaniil.

¹⁴Sh*Christian* koht'iin iin, dineh, "T'oodıht'ay łay eh uudihnił," daa' nay de', t'oot'ey nts'aa' nay k'eetaat k'ahqo' day, nts'aa' hqo' ch'ah niign uutaasuł? Hqo' k'eh łay eh uunay de' k'ayiitahshii. ¹⁵Ch'ehłaadn' *Christian* koht'iin iin huuchiil' kol de' t'aaan dii hiıyet-aal kol de', nts'aa' niign tahdiił? ¹⁶Dii huudaatah k'ahuut'aa'ahdlah de', ay t'aaan daa' huudahnıł de', "Thihaa' T'oodıht'ay nuh'eh taat'eeł! Thihaa' nelkün' tahleel t'aaan dii at-aal uutaaleel," nts'aa' hqo' ch'ah niign taasuł? ¹⁷T'oodıht'ay łay eh ts'uunay niign jan k'eh nt'eh: T'oodıht'ay łay eh ts'uunıł shıı' de' t'oot'ey nts'aa' neediınay k'eetaat k'ahotday de', T'oodıht'ay shyaa' t'ey łay eh ts'uunıł. Hqo' ch'ah niign iılaagn iin k'eh tsıııı. Ay de', T'oodıht'ay łay eh k'ats'utdaaniil.

¹⁸T'oot'ey doot'ey nuhtah ts'anah daa' nił le', "Nan hu', T'oodıht'ay łay eh uudıınay, t'oot'ey shin hu', nts'aa' nay k'eetaat dihdı'." Ay dineh daa' uudihnił, "T'oodıht'ay łay eh utdııniil de' t'aaan uk'eetaat k'atııdiil de', ay eh, T'oodıht'ay łaa' uudıınay niign shiich'otnił'iil laa? T'oodıht'ay k'eetaat dihdıy xaa', łaa' uudihnay niign niich'otnak-iil. ¹⁹Ts'ehłagn T'oodıht'ay hqoıin, hqo' ch'ah niign łaa' uudıınıł. Hqo' ch'ah nsqo. T'oot'ey ts'ant'ay otdeegn' iin chih hqo' ch'ah łaa' huunay t'aaan hihniłiit ts'a' hihdetniik. ²⁰Nan hu' ts'ooniiniik! T'oodıht'ay łay eh uudıınay ts'a' t'oot'ey T'oodıht'ay K'aanii' k'eetaat k'adııday ts'a', hqo' ch'ah niign shyaa' t'ey nt'ay heetishnayh niıthánh? ²¹Neetthaay, *Abraham*, ntsaa' niign T'oodıht'ay xaah tth'ıdee'ay eltsiin? Nts'aa' det-shyaagn xaa', ndeeh diishye'e, *Isaac*, hach'eeegn ahk'eedn' k'et niinihtıı da', ishiit danh T'oodıht'ay xaah tth'ıdee'ay eltsıı'. ²²Hqo' k'ee'ılınık? Nts'aa' niign T'oodıht'ay łay eh uunay t'aaan Ik'eetaat det-shyaagn, ay nił eh hetnah. Nts'aa'det-shyaagn xaa' T'oodıht'ay łay eh łaa' uunay. ²³Ay eh T'oodıht'ay Aaneegn' utnet'adn k'eetaat hut-shyaagn daa' nił: " 'Abraham T'oodıht'ay łay eh uunay. Ay eh ay xaah ch'ale' doot'ey tth'ıdee'ay niign det-shyaagn niin yaa naniichithat.' T'aaan T'oodıht'ay yaanah daa' nił: 2 T'oodıht'ay 'Abraham shtłaa nt'eh.' ²⁴Ay eh ay ts'anah daa' heetinnayh: 'Dineh T'oodıht'ay 'xaah tth'ıdee'ay eltsıı, nts'aa' det-shyaak xaa' t'aaan k'ashıı' T'oodıht'ay łay eh xaa'.' "

²⁵Hqo' niign k'eh hut-shyaagn, *Rahab* eh, ts'exeh lesüü diht'ah dineh eh eteegn. Ay ts'exeh T'oodıht'ay xaah tth'ıdee'ay eltsıı, nts'aa' Yaa det-shyaagn xaa'. Niıthoo' da' *Joshua* dine' nach'inel-'ıı iin huuts'iniiniik. Ay ts'exeh ay dinee iin nts'aa' ch'ıduugn tay natahdal' tahshih hqo' huu'ehnił. ²⁶Ch'ishinh dotdeegn' kol de', ay ch'ishinh ehtiin. Hqo' niign k'eh, doo

T'oodjht'ay ļay eh uunay t'oot'ey T'oodjht'ay k'aanii' k'eetaat k'a'el'ay, ay ch'ale' dineh ehtiin k'eh nt'eh. T'oodjht'ay ļay eh k'ayutdaaniil.

3 ¹Sh*Christian* koht'iin iin, nūhtah ts'an̄h ndlaan iin *Christian* niign aanah hutdaldii xaah hahuuts'utnahtanh k'ahuhdaaniil. Ay ch'ah jan xaah. Neexon hu' doo iin hutdaldii xaah hants'unehtan, ch'ishyon iin nts'aa' hihduudiin ts'enay k'eetaat hqo' ch'ah tsaadiil. T'oodjht'ay hqo' ch'ah hihtaadiil iniithanh ts'a', ay xaah noo' haathaļ danh nee'edatjatkaah. ²Neexon ļahtthaḡn' hqođlaā danh ch'its'aa' niign hotđay. Doo dine' daaneegn' eh k'atdatnetniil, ay ch'ale' ļanelt'eh ts'a' t'ey nt'eh. Ay ch'ale' ļahtthaḡn' huu'ihchaah ts'a' t'ey hqoqsqo idiltsji. ³Noon *horse* moqsii', ch'iitsay gaay uthaat ts'ij'aa, nts'aa' hqo' taadiil ts'iiniithan taadiil xaah. Ay t'āan uk'et dats'eeday eh, ay xaa' nuugn tuushya' ts'iiniithan niign teeshyah. ⁴Jan chih: ts'ayh choh uk'et nach'eebal du'? Ehts'ayh choh eh naats'aihtettiik, t'oot'ey uataat'oo' gaay eh naatthiit neh'aak. Ay t'āan nts'aa' hinehthat niign aalaļ. ⁵Dineh tthuul' k'eh t'ey nt'eh. Dineh tthuul' ntsuul nt'eh t'oot'ey hqođlaā niign xaah hqoqchaa' hqoqhee.

Jan chih: ts'oo ch'inuu eh'aan choh kün' gáay eh diik'aan hee'atnayh. ⁶T'āan dineh tthuul' kün' k'eh nt'eh. Jan nan' k'et hohchaah ts'a' ts'an̄h dii ts'ahqot'eh ts'a' t'ey, dineh diitthuull' xaa' hqo' ch'ah hqoqhee le'. Utthuull' ts'ehļagn ch'danh ushinh shiit ee'aa t'oot'ey huu'ihchaah ts'a' ushinh ts'ahqot'eh ts'a' taltsayh. Ts'oo chinuu eh'aan choh kün' gáay eh diik'aan, ay k'eh t'ey dineh dii huu'ihdlaā ts'a' t'ey detshyaagn, ay ch'ah ts'ahqot'eh ts'a' hohtsayh, diitthuull' eh. Ts'ant'ay t'ay' eh hqo' ch'ah hohtsayh. ⁷Dineh noon ch'altsiil ts'a' eh nts'aa' niign taadiil hee'etnayh. Noon eh ts'eht'uudn eh nan' k'et goq ts'eegn natnetduugn eh luugn eh, ļahtthaḡn' ts'a' dineh hqo' huu'ehnay niign xaa' hiik'eh alniik. ⁸T'oot'ey doot'ey ch'its'aa' niign diitthuull' eh hqoqhee ch'a' huu'ihdlaā ts'a' danh k'ataaaleel, utthuull' ts'ahqot'eh ts'a' nt'ay k'eh hqot'eh xaah, t'āan ntsaa' nsoon shthhuul' hqo' daaniil niithan, hqo' ch'ah nay k'adii xaa' hohtsay xaah. Ch'oonayh niit'ay ts'antleegn k'eh t'ey k'eh hqot'eh. ⁹Neetthuull' eh T'oodjht'ay, Neeta' eh Neek'ach'ihohle', tsen-ij' ts'enijh. Ay t'āan neetthuull' eh dinee iin ts'ahqot'eh ts'a' dzehtsih, doo iin T'oodjht'ay xaa' dineh eltsji t'āan hiik'eh t'ey nt'eh. ¹⁰Ts'ehļagn dineh diithaat ts'an̄h heneek suu' eh hqoqhee, T'oodjht'ay tsen-ij' nay, ay t'āan heneek ts'ant'ay eh hqoqhee, dinee iin ts'ahqot'eh ts'a' dehtsii. Sh*Christian* koht'iin iin, hqo' ch'ah koht'iin k'atsaaaleel. ¹¹Taak'at hatđih'ah tuu ts'antleegn niļ eh t'ey k'ahatdah'aal. ¹²Sh*Christian* koht'iin iin, ts'oo *fig* moqsii' uk'et ts'an̄h elkay et-aal *Olive* moqsii' k'a'uunagn. Neshyee *grape* moqsii' uk'et ts'an̄h elkay et-aal *fig* moqsii' k'a'uunagn. Jan chih: yaa tu' ts'an̄h tuu suu' k'at'ey uutidhahnagn. Yaa tu' *salt* tu' shij' ehtsayh.

¹³Doo dine' T'oodjht'ay aanah hee'etnay t'āan hqoqshyaan nūhtah ts'an̄h eeday de', ay dineh hqoqsuu' ts'a' niign el'ay eh dii koht'iin nliin

huu'uchotnah'iil. Hqqsuu' ts'a' niign di' xaa', hq' ch'ah huu'ich'otnah'iil, k'at'ey ihchaah niithan ts'a' t'aaan hqqsuya' ts'a'. ¹⁴T'oot'ey nuhdzee'shiit ts'anh huu'ahtsij de', t'aaan tsidahuudaht'ay xaah ts'ahqot'eh ts'a' huuxaah naniich'ahthat de', t'aaan shin xaa' diits'a' k'ahognthat shij' niign nahthan de', ay t'aaan k'ahahshay. Ts'oonahniign. Sq' ihchaah nahthan t'aaan sq' laa' niign kja' alshyak ts'a' hahheel. ¹⁵Hq' ch'ah ts'oonahniign niign, hq' ch'ale' T'oodiht'ay ts'anh k'abehuulay nt'eh. Jan nan' k'et ts'anh behqo'liin nt'eh. Ts'ant'ay ts'anh behqo'liin nt'eh ts'a', T'oodiht'ay Otdeegn' ts'anh k'abehuulay nt'eh. ¹⁶Dinee iin nil hultsiin iin t'aaan shin xaa' diits'a' k'ahognthat shij' niign hiiniithan, ay iin tah ts'anh hotnoh niign huu'eh hutdaa'aa' t'aaan nil tah ts'a'ts'ahqotleek ts'a' chaltsiil niign. ¹⁷T'oot'ey doo T'oodiht'ay ts'anh hqqsuya' nfiin, ay ch'ale' t'hee' ushyuut hqqssoon tth'idee'ah. Ay t'aaan jan k'eh koht'iin chih nfiin: k'ats'ahqot'eh ts'a' hohtsay; aat koht'iin iin nts'aa' hiiniithan aanah naniich'ithat; shin xaa' diits'a' k'ahognthat shij' niign k'ayiniithan ts'a', chishyon iin nts'aa' hq' henay itdaatth'ak; teejuh utdaaniil t'aaan ch'shyon iin xaah hqqsuu' ts'a' taadiil; laa' niign xaah shij' nataathat; t'aaan ch'ishyon xaah shyaa' t'ey ts'a' t'ey k'adeh'ay. ¹⁸Doo iin ts'ahqot'eh ts'a' hohtsay k'ahiilay iin, ch'ishyon iin eh k'ats'ahqot'eh ts'a' hohtsay eh, nts'aa' daaday xaa' tthidee'ah niign uutaateel.

4 ¹Nuhxon hu' dii xaah nuhtah nil k'ee'et noo' nil eh dotdalnoo t'aaan heneek eh lidadatxaan hee'atnayh? Hq' ch'ah niign dahday, jan xaah: dii nil yahch'ia' nuhdzee' shiit hhdadtxaan, ay iin kaah hqot'at daanii'atdee. ²Ch'its'an nahthan ts'a' t'oot'ey ch'ishyon ts'an xaah, uts'an xaah t'ey ts'idhuxay nahthan. Ch'its'an kaah hqot'at daanii'atdee ts'a' t'oot'ey k'a'uu'ahnii ts'a', heneek eh lidadatxa'aa' t'aaan lidadatxa'aa', ts'uunii xaah. Nuhxon hu' T'oodiht'ay eh k'ahithadalxoo, dii daatah nuht'aahuuel xaah. Hq' xaah ch'ale' dii daatah k'anuht'aahuuel. ³Jan xaah chih dii daatah k'anuht'aahuuel: ndeeh T'oodiht'ay eh hq' aanah hithadalxoo danh, hq' sht'aataael xaah ch'its'aa'niign inahthan eh, k'at'ey nuht'aachaael. Daa' nuh'ee'etnayh: hasaanayh tsaael xaah, ay shij' xaah hq' xaah hq' sht'aaitaael inahthan. ⁴Nuhxon hu' T'oodiht'ay laa' niign k'eetaat k'a'al'ay, daa' ch'ah hee'atnayh: jan nan' k'et niign k'eetaat tsaadiil inahthan ahfiin eh, T'oodiht'ay itsidal'ay ahlij. Doo jan nan' k'et niign k'eetaat tihdiil iniithan, ay ch'ah T'oodiht'ay itsidel'ay idiltsij. ⁵T'oodiht'ay Aaneegn' Utnet'adn daa' nih, "Nee'otdeegn' T'oodiht'ay lahtth'agn' neeshyinh shiijhiin ndeeh nee'ihsiin danh, hq' ihdlaa' dii nil yahch'ia' altsiil kaah hqot'at daanii'et-thiit." Ay Utnet'adn shyaa' t'ey hq' nay. ⁶T'oodiht'ay hqot'at neets'iniiniik ts'a', ay ch'ah nee'otdeegn' hqodlaa' dii nil yahch'ia' altsiil kaah hqot'at daanii'et-thiidn ch'ahnoo' dihtayh. T'oodiht'ay Aaneegn' Utnet'adn chih daa' nih: "T'oodiht'ay doo ihcaah niithan koht'iin iin ithach'ihuudih'a' t'oot'ey

doo k'at'ey ihchaah niithan koht'iin iin hqoqt'at ts'iniiniik." 7Ay eh T'oodjht'ay t'aa'idalshee t'oot'ey ts'ant'ay k'ja' al'ih, ay t'aaan nühch'a' itaa'iltthat. 8T'oodjht'ay k'üü tahdał, t'aaan nühk'üü taadał. Nühxon ts'ant'ay niign dahday iin hqoosoon niign ninatdeel. Hqo' dat-shyaagn eh, nühla' küh kol ts'a' dahtanh k'eh t'ey nt'eh. Nühxon nts'aq' hqo' dahnay k'eetaat k'adahday, nühxon hqoosoon niign niinatdeel. 9Ts'ant'ay niign dahday xaah ts'ootahday. Ahdloo iin, tsaadalxoh daa. Hasaanayh ahliin iin, daa ch'its'aq' naniichahdee. Nühst'ant'ay' xaah, hqo' ch'ah dahdi'. 10T'oodjht'ay naal nühxon xaa' itdalteel k'e'itdalthiil t'aaan ninühdahteel.

11Sh*Christian*' koht'iin iin, sq' nił k'ja' ts'idahuudalt'e'. Doo *Christian* koht'iin k'ja' hqoqhee, hqo' di' de', T'oodjht'ay nts'aq' hqo' nay k'ja' el'ih. Doo *Christian* koht'iin edatjahkayh k'eh di', hqo'day xaa' T'oodjht'ay nts'aq' hqo' nay edatjehkayh k'eh di'. T'oodjht'ay nts'aq' hqo' nay edatjehkayh k'eh diidi' de', ay t'aaan T'oodjht'ay nts'aq' hqo' nay ik'ahohthadn noo' uudih k'a'iilay. T'oot'ey T'oodjht'ay hqo' nay edatjehkay tijiiteel. Hqo' ch'ah hqo' t'ey k'a'iilay. 12T'oot'ey T'oodjht'ay ay ch'ale' diinach'udah'iin ut'lahhqo'aq' t'aaan Dishij' Diinach'uudah'iin eh huu'etdatjahkayh. Diishij' daq' daaniil, "Ay dineh duunoo' hqhchaah ts'a' ch'oonelshaa danh ch'a' talshih t'aaan ay ch'ishyon dineh ndeeh duunoo' hqhchaah ts'a' taahaal." Ay eh dii xaah koht'iin idatjokkay inahthanh?

13Doo iin nühtah ts'anh daq' henay iin: "Dziin eh k'ahdaq' nts'aq' tsaadiil heets'etnayh. Ay key ts'a' tsaadał t'aaan ishiit danh ts'ehlagan xay' dzaltth'iil. Neexon xaa' dii'eh tsootaltsayh. Lesüü nchaa tsahtsayh." Nühxon t'ey nts'aq' nühdihnih ts'a' shdathth'ak. 14Hqo' ch'ah k'atdahniil, ntsaq' k'ahdaq' de' nüh'eh uutaateel hits'atniign xaah. K'ahdaq' de' k'a'uutahnay le'. Ch'its'ał gaay hqoqtsuul utniithat ijaan ay t'aaan hantee' t'ey ch'ikol, ay k'eh hqoqtsuul utniithat uu'ahnayh t'aaan ahłaa. 15Ay eh daq'ch'ah dahniil, "Doo huuhqhchaah ts'a' K'ach'hohle' hqo' niign niithanh de', ts'ihonayh ts'a' noo' haathał de' hqo' ch'ah tsaadiil." 16T'oot'ey k'aaduu', "Shin ch'ich'ahnoo' dihchaah," di'uudatnih. Hqo' daanah uunahdee. Hqo' k'ahuusuuy ts'a' ch'ah dahnay. 17Ay eh, doo hqoosuu' ts'a' niign tihdiil hee'etnay k'eetaat k'adiidiil, ay ch'ale' ts'ant'ay niign det-shyaak.

5 1Nüxon doo iin ch'ii'etday iin ahliin, k'aaduu' shdathth'ak. Dii ts'ihahday nühtthet utdaa'aal xaah tahtsah t'aaan daa ts'ootahday. 2Nühst'anh ihjiidn eltsij' t'aaan nühch'iill' lahtthagn' ts'a' goq gaay natnetdagn yaa eldeel tthidaidjthat. 3Nüh*Gold* elsüü' delt'al eh nühsilver' elsüü' ch'ookol taltsayh. Hqo' hut-shyaak ts'a', hqo' nüh'elsüü' eh ch'its'aq' niign dahdiin hitnah'iil. T'aaan ch'iitay nüh'elsüü' hqo'iin eh nts'aq' uutahnayh niign tthidoodahthat. Nühthij' deek'an' k'eh nt'eh. Jan nan' laadalnay ch'iitay nühdadatah eh nüh'elsüü' hqo'ijj. 4Doo nühxaah etnay iin xaah ch'inah'ijj, k'ahqoqchaa' huu'ihahkeedn xaah. Ch'its'aq'

niign dahday aanah nts'aa' thahdelxoo hqo' ch'ah ich'itdahth'ak. T'oodiht'ay, Doo dagn nan' k'et ts'an huuqhchaah ts'a' k'ach'hohle', nts'aa' thahdelxoo, hesal eh, idiith'ak. ⁵Jan nan' k'et hahnay eh ch'iitay nuhts'an hqohji. Nuhxon shij' diinaniich'althat. Diixoh k'eet kaah shij'. Noon uunah'ih. elk'aa eltsin et'aal xaah tidhalxay danh xaah, ay k'eh nt'eh, ch'its'aa' niign dahday eh. Noo' haathał danh ndeesh T'oodiht'ay niign xaah nuh'edatjakhay danh suudalthiit. ⁶Doo nuhk'eh ch'its'aa' niign k'adehday, ay ena' k'anuh'ehnay ts'a', boonahshaa t'aaan dhahxji.

⁷Ay eh, sh*Christian* koht'iin iin, k'aaduu'ts'an hoo' ndeesh Doo Huuqhchaah ts'a' K'ach'hohle' nataadał danh, so' hee'altay' shiit k'eh t'ey udootidhaltth'ih. Jah noonagn ch'ah dahth'ak. Dineh neshyee t'aa'elee diinann' k'et diit'adn taltsay k'eh k'ahee'eltay' ts'a' t'ey idootaadał. Saanja chaa eh noqutuut chaa xaah k'ahee'eltay' ts'a' t'ey idootaadał. ⁸Nuhxon t'ah, so' hee'altay' ts'a' udootidhaltth'ih. Noo' uudih lay eh utdaanił t'aaan datdihayh ts'a' na'ahdee, ndeesh Doo Huuqhchaah ts'a' K'ach'ihohle' nataadał danh uuniik'uul danh hqot'eh. ⁹*Christian* koht'iin iin, so' nił xaah hahheel, T'oodiht'ay yaa k'anuhedatjatkay xaah. Hqo'chaa' nuh'edatjatkay jah t'ey nuhxaah huu'aa, nts'aa' dahdiin xaah nuh'edatjatkay xaah. ¹⁰*Christian* koht'iin iin, T'oodiht'ay xaah hqo'hee iin doo iin Doo Huuqhchaah ts'a' K'ach'ihohle' Qqsii' eh hihhihhaa' ch'ida', nts'aa' niign hihdiidiin hee'alnayh. Huu'ach'oodeedeegn eh, k'aheeheltay' ts'a' t'ey hihdelth'ih. Huuk'eh, so' hee'altay' ts'a' idootidhaltth'ih. ¹¹Hqo' ch'ah hihdet-shyaagn k'aheeheltay' ts'a' t'ey hihdelth'ii eh, T'oodiht'ay huu'eh nt'ay heets'etnayh. Nts'aa' niign *Job* k'ahee'altay' ts'a' eeday el'ay, hqo' ch'ah aanah hejath'ak. T'aaan nts'aa' Doo Huhqhchaah ts'a' K'ach'ihohle' saan tah ik'anehtaa', hqo' hee'atnayh. Ay eh T'oodiht'ay koht'iin iin ts'a' lay eh ninsoon t'aaan teejuh huu'uunay heets'etnayh.

¹²Sh*Christian* koht'iin iin, nts'aa' daa' nuhdihnih, ch'ida' hqo' nuhdihnay ch'ich'ahnoo' nlii. Dineh hqo' tihdił udahnay de', so' nuhla' it'aa'ahthtee eh so' hqo' dahnij'. So' nuhla' it'aa'ahthtee, ch'qqsii' eh dagn nan' k'et ts'an eh, jan nan' k'et ts'an eh, jan nan' k'et hqhchaah ts'a' ts'an eh. Ndeeh, "Aa'," hqo' dahnih danh, lay eh dahniił. So' shyaa' t'ey dahnij'. Ndeeh ch'ikol t'aaan ena' hqo' dahnih danh, lay eh dahniił. So' shyaa' t'ey hqo' dahnij'. Alshyak ts'a' shyaa' t'ey hqo' dahnih de', T'oodiht'ay nuh'edatjatkayh.

¹³Doo dine' nuhtah huuthay huu'aan, ay ch'ale' hotnaadee. Doo dine' hasaanayh nliin, ay ch'ale' saanayh eh jah'aał. ¹⁴Doo dine' nuhtah ts'an h ehts'iign nliin, ay ch'ale' *Christian*ch'indadn' iin doo ch'ittheh hqo'suu' tatdaadal daa dahuudelshyah. Baa hithahdalxoh ts'a' t'aaan Doo Huuqhchaah ts'a' K'ach'ihohle' Qqsii' eh hiik'et xey nahiidiinał. ¹⁵Hithahdelxoh ts'a' T'oodiht'ay ts'a' T'oodiht'ay lay eh huunay eh,

ehts'iign dineh natat-suul. Doo Huuhq̄hchaah ts'á' K'ach'ihohle' hq̄qsuu' ushyüüt duu'a' kaah neetahteel t'áan ay dindeh ts'ant'ay' its'á' utaa'aal. ¹⁶Ay eh nühts'ant'ay' nił k'ia' dahday eh ch'ah hq̄q' nił datniit t'áan laahithdaxoh, nüxoh natat-suul xaah. Ndeeh tth'idee'ay dine' hotniidee danh beh nahq̄q'ay hq̄q̄ij. ¹⁷*Elijah* dineh niin, dineh iin ts'iiin k'eh. K'atahchaan xaah lay eh hotniidee ay t'áan taagn xay' ch'ixq̄q'noodeethat danh k'eh t'ey ehchaan. ¹⁸Ay t'áan tay' t'ey hotniidee t'áan yaa d̄q̄q' ts'an̄h hq̄q̄chaa' ehchq̄q' t'áan nan' ts'an̄h neshyee haanihshq̄q' t'áan neshyee.

¹⁹Sh*Christian* koht'iin iin, ts'ehlagn nühtah ts'an̄h lq̄q' niign ch'a' niłtaaniishyah de' t'áan ch'ishyon lq̄q' niign xaah niidaitnihtiin de', ²⁰dq̄q' heetalnayh: doo ts'ant'ay dine' ts'ahq̄q't'eh ts'á'niign ch'a' łts'aadeeshyah yehtsiin, ay ch'ale' ts'ant'ay dine' shyüüt ndeeh duunoo' hq̄hchaah ts'á' ch'otnalshaa danh ch'a' yitahshih t'áan ay dineh ts'ant'ay hq̄q̄iin uts'á' uutat'aal.